

kán. 1887-ben Nagy Bölönyi József intendáns Kolozsvárra Ditróit hívta meg igazgatónak. Itt kilenc éven át működött mint a színház bérlo igazgatója, állami szubvencióval. 1891-ben »Magyar ciklus«-t rendezett, — 48 napon át, midőn 58 előadásban 42 magyar író és zeneszerző 56 darabját adatta elő: 9 tragédiát, 6 színművet, 14 vígjátékot, 18 népszínművet, 6 operettet. Ez a magyar ciklus január hó 1-én kezdődött Ditrói Mór »Szeresd a hazát« c. verses színdarabjával (1 felv.), és febr. 11-én fejeződött be a »Szigetvári vértanúk« első felvonásával, gr. Zichy Gézának »Temetés külföldön« c. költeményével, melyet Ditróiné E. Mari adott elő és melyhez a kísérő zenét Serly Lajos írta. Színre került még Bartha Miklós 1 felv. alkalmi darabja: »A fogadás«. Végül a »Névtelen hősök«, dalmű nyitánya Erkel Ferentől és Hegedűs István verses epilógusa, »A függöny legördült címmel. Záróként a színház egész személyzete a közönséggel együtt a »Szózat«-ot énekelte. A befejező előadás teljes műsorát ideiktattuk, mert a magyar ciklust színészettörténelmi eseménynek tekintjük. 1894—95-ben Shakespeare-ciklust rendezett, Shakespeare 17 színdarabját hozta színre. 1895. január havában Párizsban, Londonban, Berlinben tett tanulmányútát. — Kolozsvári igazgatása alatt az előbb hanyatlásnak indult színháznak lendületet adott. Kereszte, felfedezte az igazi tehetségeket, azokat a maga módja szerint oktatta, nevelte a hazai színészetnek. A Nemzeti Színház és a Vígszínház több jeles színésze Ditrói keze alatt nevelkedett nagygyá. 1896-ban igazgatónak hívták meg a megnyíló Vígszínházhoz. Jórészt vidéki színészekből állította össze az egész társulatot. Itt fejlődött és bontotta szárnyát Hegedűs Gyula, Góth Sándor, Fenyvesi Emil, Gál Gyula, Szerémy Zoltán, Beregi Oszkár, Delly Emma, Varsányi Irén, Haraszthy Hermin. Itt ismerte meg a budapesti közönség Hunyady Margitot, Nikó Linát, Szathmáry Árpádot. A színészet történetében külön korszakot jelent Ditrói céltudatos, áldásos működése. A tehetségek felkarolója volt ő. 1902. jan. 1-én az »Ocskay brigadéros« 100-ik előadásával egy 100 előadásból álló magyar ciklust kezdett, melyet 1902. márc. 25-én fejezett be. Színre

került: Ocskay brigadéros (Herczeg Ferenc), Rontó Pál (Follinus Aurél), A képviselő úr (Guthi Soma), A dada (Bródy Sándor), Gyurkovics lányok (Herczeg Ferenc), Régi világ (Hunyady Margit), Balatoni rege (Herczeg Ferenc), Szalmaláng 1 felv. (Vízváry Mariska), Házi orvos 1 felv. (Hegedűs Gyula), Az erősebb 1 felv. (Géczy István), Kurucz Feja Dávid (Fényes Samu), A feleség (Bartha Miklós) c. darab. Ditrói hervadhatatlan érdemeket szerzett a Vígszínház fellendítésében. A modern magyar színpadi játéktípusnak kialakulása szintén az ő műve. Az Országos Színészegyesületnek 20 éven át volt ügyvezető alelnöke, majd elnöke. Az egyesület ügyei körül való önzetlen buzgólkodását szintén megörökíti a magyar színészet újabbkori történetírója. A színműirodalom terén is működött. Fordításai: »René király leánya« (Hertz Henrik lyrai drámája 2 felv.), »Fabricius úr leánya« Adolf Wilbrant, 4 felv.), »Szerelmes aszszony« (Amoureuse, Porto Riche). (Első előadása 1897. febr. 9. a Vígszínházban). Írt egy magánjelenetet a »Jegygyűrű« és egy látványos gyermekmesét »Karácsonyfa, vagy a Vasorrú Borka« címen. Társ-szerzője Eötvös Károly Lajos, kivel együtt írta: »A csángók« c. népszínművét is. 1917-ben nyugdíjba vonult. 1924-ben ülte meg a Vígszínházban 50 éves jubileumát egy matiné keretében. A Renaissance Színház épületében 1926-ban trafikot nyitott. Emlékiratait »Komédiások« c. alatt 1929-ben adta ki. Neje: *Eibenschütz Mari*, színésznő, sz. 1856. aug. 8-án, *Szekszárdon*. Atyja: *Eibenschütz Erdődi József*, Milánóból származott Magyarországra. E. Mari színésztehetsége korán megnyilvánult. Tizenhárom éves korában mint műkedvelő föllépett Stuart Mária szerepében; a III-ik felvonás kerti jelenetében olyan sikert aratott, hogy ennek hatása alatt a Szekszárdi Nőegylet a jelenlévő Ujházi Ede tanácsára a színképezdébe küldte őt és saját költségén képezte ki. 1874. május 22-én fellépett a kolozsvári Nemzeti Színházban, az »Ármány és szerelem« Lujza szerepében. A »Magyar Polgár« ekkor így ír róla: »Kedves, megnyerő alak, minden affektáció nélkül, ki tehetség tekintetében nem akar többnek látszani, mint amennyit ér. Hangja rokonszenves, tele